

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2015. március 7.

9. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra

I. 45 pont

Olvasmányélményeidre támaszkodva írd értekező fogalmazást a következő címmel: *Beavatástörténeteim átváltozástörténetem is!* Fogalmazásodba építsd bele az alábbi vers gondolatait is!

Pilinszky János: Átváltozás

Rossz voltam, s te azt mondtad, jó vagyok.

Csúf, de te gyönyörűnek találtál.

Végig hallgattad mindig, amit mondtam.

Halandóból így lettem halhatatlan.

II. 45 pont

Belső tűz címmel írd meg Prométheusz vagy a keselyű belső monológját egy, az alábbi novellából választott beszédhelyzetben!

Lázár Ervin: Tűz

– Na végre – mondta a keselyű, és elengedte Prométheusz máját.

A hős felsóhajtott – ez volt évezredek óta az első kín nélküli perce –, megmozgatta elgémberedett tagjait, láncai csörögtek.

– Lejárt a büntetésem? – kérdezte.

A keselyű megrántotta a vállát.

– Ugyan! De minek strapáljam magam? Nincs már tűz a Földön.

A leláncolt férfi haragosan előreugrott, s bár láncai visszarántották, öklét rázva kiáltotta:

– Hazudsz, kutya!

– Nem kutya. Keselyű – mondta egykedvűen a robusztus madár, s szárnyait próbálgatta, működnek-e a több évezredes kényszerszünet után.

Prométheusz haragja nem csillapodott.

– Végezd a kötelességedet! – rivallt a keselyűre. – Tépd a májamat!

– Majd megőrültem! – mérgelődött a keselyű. – Nem érted, hogy nincs már tűz a Földön?

– Azt akarod mondani, hogy az istenek elpusztították az utolsó embert is?

– Ördögöt – legyintett a keselyű –, többen vannak, mint valaha is.

Prométheusz megnyugodott.

– Tűz nélkül nincs élet – mondta magabiztosan –, gyerünk, láss munkához!

– Értsd meg, hogy nincs tűz! Az emberek már nem ismerik a tüzet. Nincs szükségük rá.

– Nem igaz – kiáltott a hős –, tűz nélkül nem tudják elkészíteni az ételeket, télen megfagynak, vakon tapogatóznak az éjszakában.

– Lárifári – mondta a keselyű –, főzőlapokon főznek, központi fűtéssel fűtenek, és mesterséges fénnel világítanak.

– Igen, de mitől kapja melegét a főzőlap, mi táplálja a fűtőtesteket, mi szüli a mesterséges fényt? A tűz!

– Nem a tűz! Az atom, ha annyira tudni akarod. Megnyomnak egy gombot, s máris árad a fény, a meleg. Semmi füst, semmi lángnyelv, semmi faropogás. Sokkal tisztább, veszélytelenebb!

Prométheusz egy ideig komoran hallgatott, aztán felcsillant az arca.

– És a háborúk? Meg a gyújtogatók?

– Sugarakkal háborúznak – mondta a keselyű –, egy szép, láthatatlan sugár, és porrá omlik egy ház, egy város, egy ország. Semmi durrogatás, semmi füst, csak steril por. A gyújtogatás elfelejtett, elavult módszer. Még a tűzoltóság is megszűnt. Még az önkéntes csapatok is. Nincs tűzoltóbál. Önkéntes sugárvédők bálja, az van.

Prométheuszban még egyszer fölcsillant a remény.

– A tábortüzek – mondta –, bujdosók, vándorok, kirándulók tüzei!

A keselyű legyintett.

– Rég nincs. Bármely üzletben egy-ötvenért kapni műtábortüzet. Fény, meleg elsőrangúan garantált. Nem kell gallyat szedni, fűjni, összeégetni az ujjad... egy gombnyomás, és kész. Ráadásul többször is felhasználható.

– Nem igaz! – üvöltött Prométheusz. A sziklák visszhangozták: „Nem igaz, nem igaz.”

– Ugyan, mit idegeskedsz? – zsörtölődött a keselyű. – Gyere, nézd meg magad!

Átballagtak ázsiai falvakon, afrikai dzsungeliken, véget nem érő nagyvárosokon. Az emberek megbámulták őket. Egy keselyű meg egy láncait csörgető, meztelen ember. Hm. Dél-Amerikában kitűnő ajánlatokat kaptak egy cirkusztól. Ausztráliában büntetést fizettek közérkölc elleni vétség, Európában csendháborítás miatt. Mert Prométheusznak nagyon csörögtek a láncai. És nagyon meztelen volt. A tüzet az emberek nem ismerték. Micsoda? – kérdezte valamennyi, és bambán rázta a fejét. Tűz, fire, ogony, feuer. Nem, ilyen szó nincs is.

– Hehe – röhögött a keselyű, Prométheusz meg vadul csörgette láncait.

Egy tengerparti ódon városkában találtak egy öregembert.

– Még ezt az egyet kérdezzük meg! – kérte a keselyűt Prométheusz.

A keselyű bólintott.

– Tűz – ismételte a szót az öreg, és értelmes fény villant a szemében. – Ott – mondta –, az a nagy ház!

A keselyű alig tudott lépést tartani Prométheusszal.

A hatalmas, düledező épület homlokzatát vasbeton oszlopok tartották. A homlokzaton kissé megkopott, málladozó festékű felirat fehérlett:

TŰZMŰZEUM

– Ez az! – kiáltott Prométheusz –, oda nézz!

– Nono! – mondta a keselyű.

Nesztelenül nyíltak ki előttük a fotocellás ajtók. Hosszú, rideg folyosón baktattak végig petróleumlámpák, gyertyavégek, rozzant kandallók halmai között. Nagy, vitrinekkel teli terembe értek, Prométheusz boldogan rohant az elsőhöz, arcát az üveghez szorította. Pásztortűz – ezt írták a vitrin alá. Bent egy nagy szarvú bika és egy botjára támaszkodó kalapos, csizmás ember lobogó pásztortüzet bámult.

– Tűz! – kiáltott boldogan Prométheusz.

– Föstött – mondta a keselyű.

Prométheusz a pásztortűzre meredt, arca elé kapta a kezét. A tűz nem élt, mint ahogy viaszból volt az ember és a bika is. Sorra rohant a vitrinekhez. Kazántűz, kandallótűz, tábortűz, tűzvész, kovácstűz, futótűz...

– Festve, villanykörte, cinóber, optikai csalódás – kommentálta valamennyit szakszerűen a keselyű.

Mire a terem végére értek, Prométheusz haja megfehéredett.

– Még ott! – kiáltott aztán.

Az egyik sarokban kicsi üvegbura állt, amilyen a fűszerezések takarják le az élesztőt. Alatta cédula: Belső tűz.

A bura alatt nem volt semmi, a keselyű rekedten felnevetett.

Prométheusz ekkor fölkapta a fejét, a fogát összeszorította, az álla kemény lett. Elhatározta, hogy újra fölmege az istenek birodalmába, és ellopja a tüzet.

Az épület előtt búcsúzáskor a keselyű így szólt:

– Tudom, hogy megint el akarod lopni – gunyorosan nevetett –, csak azt mondd meg, hogy minek! A májad úgyis olyan már, mint a darált mák!

Prométheusz aznap éjszaka mégis ellopta újból a tüzet. Égő fáklyával rohant végig a földön, olyan volt, mint egy látomás. Az emberek boldog ámulattal nézték, és felkiáltottak: Tűz!